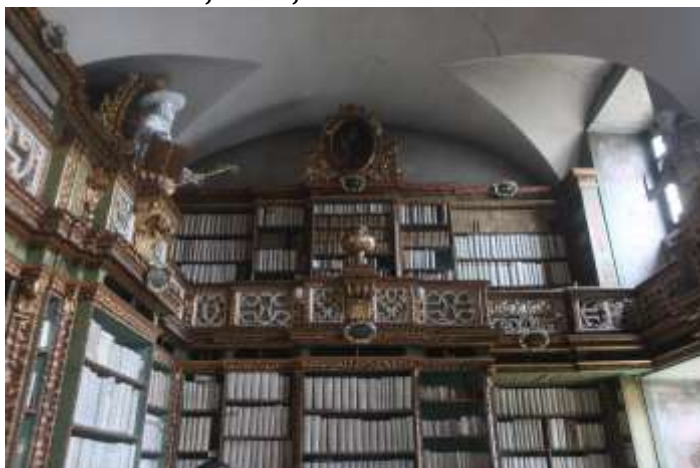

KLÁŠTERNÍ KNIHOVNY V RANÉM NOVOVĚKU – VÝBĚR PRAMENŮ

Index librorum, Osek, 1580

Osecká knihovna, současný stav

Index librorum Bibliothecae B. Mariae Virginis Ossecen repertorium Anno D. 1580 Mensis July die octava
[celkem asi 661 položek]

Augustini opera in decem Tomos diuisa per Eras. Rot. repurgata, Basileae An. 1529 impressa, in folio

[...] Clementis libri recognitionum

Hieronimi liber Epistolarum – Chrisostomus diuisus in 5. tomos – Tertulliani opera, Basileae impressa

[...] Grego Nazianzenus De moderandis disputationibus (cui adiuncta est Epistola Erasmi qua se excusat quod monasticam vitam, item habitum dimiserit!!!!)

M. Nicolaus Clemagis de corrupto Ecclesiae statu

[...] Augustini sermones de tempore [...] Augustini conciones ad heremitas

S. Gregorii Moralia [...] De Diuinis Catholicae Ecc[lesi]ae officijs ac ministerijs varij vetustoru[m] p[at]rum libri.

Iudoci Clichtouaei Elucidationum Ecclesiasticum ad officia Ecclesiae pertinentia exponens

[...] S. Bonaventurae Tractatus lignum vitae dictus, item eiusdem Breuiloquium censiloquium et soliloquium

Primasius super Apocalipsin

[...] Bibliae exemplaria septem. Concordantiae Bibliae [...] Morale reductorium Bibliae secundum ordinem alphabeti digestum – Nicolai de Lyra expositio Glose ordinarie super totam Bibliam, in quinque volumina repartita

[...] Hugonis Cardinalis Postilla super textum Bibliae vsque in Joannem inclusiue, diuisa in 6. volumina

[...] **Noum testamentum Erasmo Interprete**

[...] Item Philonis Iudaei antiquitatum quaestionum & solutionum in Genesin

De Esseris, De nominibus hebraeis, De mundo, Item Antidotum contra omnes haereses

[...] Ludolphi cartusiensi expositio in psaltare

[...] Ioannis Feri auslegung der erste epistel des H. Johans Apostel vñnd Euang. Item Jo. Fabri Episcopi Viennensis Confutatio erroris asserentis in sacro altaris post consecrationem non esse integrum Christum et sub spem panis non esse nisi corpus Item & sub spe vini & Item Missae Christianos contra lutherana missandi formulam assertio.

[...] Item Cochleus contra articulos Anabaptistarum Germanicus

[...] Postilla Jo. Keyserpergij Item eiusdem Dass Schiff der Penitentz

[...] Sermones manuscripti incerto authore

[...] Commentaria in Apocalipsin incerti authoris manuscripta

[...] Sermones Bernardi [...] Albertus magnus super Euangelium mathei

[...] Biga salutis seu sermones Diurnales per annum - Sermones Nicolai de Nyse ord. min. de Spie & Sanctis

[...] Aurea Rosa siue sermones de tempore et sanctis

[...] Gab. Biel sermo de Passione Domini

[...] Item Bernardus in simbolis Apocalypsae

[...] Item Prosper de vita actiua & contemplatiua, Item de efficacia aque benedictae ... de turre cremata

Item lauacrum conscientiae, Item ars moriendi germanice constripta [...] Mariale continens Laudes B. Mariae

[...] Lombardica historia seu Aure legenda sanctorum

[...] Vita Jesu Christi a Ludolpho Carthus.

[...] Jo. Ecky de sacrificio Missae contra Luth. ad regem Poloniae

[...] Io. Eckij in Lutherum Item Christost. de patientia Job. & penyae (penyentiae) Sermones

Conciones manuscriptae auspicant quaesiusti quis formae verborum

Conciones Germanicae manuscriptae incipient Dominica Aduentus Marci P. Diest ist der Anfang ...

Expositio hymnos scripta.

[...] Liber antiquus manuscriptus auspicans hoc pacto: Sanctorum sacra verba patrum decretaque Romae

Lumen animae manuscripte - Decem praecepta cum glossa scripte - Psalterium B. Mariae virginis

Contemplationes B. Bernardi scriptae

[...] Postilla tzeska aneb kazany a weyklady na Euangelia kteraz se w nedelske dny ppřescely rok ctau werne sepsana y kazana skrze kneze Thomasse Bamberskeho†

Biblia Germanica carens principio & fine

Othonis Brunfelsij Pandectarum veteris & noui testamenti, Item eiusdem Catalogus virorum Illustrissimorum noui & veteris Testamenti.

Antididagma seu Christianae & catholicae religionis per Canonicos Metropolitanae Ecclesiae Coloniensis propugnatio

[...] Ioannes Fabri contra Dogmata noua Lutheri

[...] Auff dem ersten Sontag des Aduents die epistel s. Pauli Rom XIII sampt irer auslegung. Item drey Predig von Salue regina, Item widerlegung auff CXXXIX schluß red Mart. Luth. von den gelubden der Klosterleut durch Joannem Cochleum

Annotationes in die Wittenbergische neuben Dolmetschung der Bibel durch Georg. Wicelium

Epistolae atque libelli continentes controuersias quas inter principem Georgium Saxoniae Ducem et Martinum Lutherum, partim religionis publice causa, partim priuatarum iniuriarum nomine versata est. Item Georg. Wicely conquestio De calamitoso in personas res christianas statu Item eiusdem Sillabus locorum ex utroque testamento de bonis operibus

Item Pasquillus Romanus ad Rectores ciuesque Galliae, Item de Immensa Dei misericordia erga Germanos ex Jo. Huss & Luth. sermonibus, authore Io. Cochleo. Item Ant. Coruinus De excidio Anabaptistarum Monasterien Item Descriptio Mariebergo Jo. Rinii

[...] Jacobi Snederici de religiosorum origine

Isidorus de officiis Ecclesiasticis Item de contemptu mundi Inno. 3? Item ritus Baptizandi Ecclesiae primitiue durch Georg Wicelium verdeutscht

[...] Item ... Parenetica ad clerum Metrop. Ecclesiae pragensis in coena Domini habiti

[...] Item warhafftige Historia von M. Jo. Huss Item Duo Libri Petri Siluij germanici in qvos vno disputat an B. Virgo sit vocanda mater Christi, altero agit contra Lutheranos

[...] Io. Hoffmeisteri loci communes rerum Theologicarum quae hodie in controversia agitantur Item annotationes Empseri vber Luthersners testamentum

[...] Gab. Biel, expositio sacri canonis Missae, tam litteralis quae mystica Item Alberti Magni de officio missae De Eucharistia et sermones XXII super verbo venite comedite.

[...] Erasmi lucubrationes Item eiusdem Principis Christiani institutio Item Panagiricus eiusdem ad Philippum Burgundiorum Principem Item Plutarchus de discrimine adulatoris & amici.

Eras. Rot. Hyperaspistes Diatribae contra serum arbitrum Lutheri

[...] Erasmi Adagia

[...] Item Jo. Cochlei de libero arbitrio hominis contra philippum Melanchthon

[...] Eras. Rot. De duplici copia Item comedie Terentii item similia Erasmi, Epistolae, Moria, item Cathonis disticha, Ausonnis Item Adolescentia Jacobi Wimphelingi

spisy Melanchthona,

Gratulatoriae acclamationes in aduentu Serenissimi Ferdinandi II. Praegae Item ain Leicht predig ... in obitum Ferdinandi

Aesopus de correctione vitiorum & honestate morum, scriptus legenda S. Bennosis a fr. Jo. Staupitz Item Mart. Lutheri de abroganda missa priuata, item ipsius & aliorum variae sine inde altercationes

OPUS DECRETI (tj. právo)

Theologie [...] liber coelestium reuelationum D. Brigittae factae, scripte tertia pars summae theologiae s. Thomae Cathena Aurea S. Thomae - Varia opuscula St. Thomae
[...] Scala coelestis Jo. clymaci, item Mart. de Arles contra Maleficia et superstitiones
Regula S. Benedicti, scripta - Puncta ordinis Cisterciensis scriptae
[...] Alberti Magni summa philosophiae naturalis item alii libri phisicales diuersorum
[...] Tabulae Astronomicae item sermones manuscripti [...] Historia Ecclesiastica Eusebij – Josephus de antiquitatibus
[...] Jo. Cochlei Historiae Hussitarum [...] Item Belligraphia cum apologetico inter Sigismundum Austriae Archiducem & magistrum senatus venetianum
[...] Historiae ex gestis Romanorum De vitijs virtutibusque traetarum cum moralizatione earumdem
item quodlibet S. Thomae. item Albertus Magnus de laudibus B. Mariae Virginis
Petri Hedi de generibus Amoris libri 3. item epistolae S. Bernardi, dále postilla Guilhelmi
Cosmographia Pomponij Mele // Hieronimus in Vitas patrum & habentur plura exemplaria
Historia Bohemica Eneae Siluii // Petrarcha de remedijs fortunae
Boetius cum commento S. Thomae
[...] Introductorium Astronomiae, Ephemerides perpetuus Hermetis Centumloquum
[...] Philippi Melanctonis Dialectica - Cic. Epistolae cum commentis
[...] EP. Horatii item synonyma singularij / [...] Senecae Tragediae - Andree Bodenstein, de inte homin.
Donatova a Priscianova Grammatica
Malogranatus – bez nějaké další specifikace – habetur 3.
vocabulary ex quo 4. / vocabulary sine me nihil potestis facere dictus / Gemma Vocabulorum
[...] Naus stultifera, item lauacrum conscientiae, item resolutio diutiorum Missae latinsko-český slovník
Catalogus librorum nondum compactorum.

Katalog osecké knihovny cca 1725, Or II 30, D 9/22, 414 (dnes Knihovna Muzea v Teplicích)

Elenchus et Bibliothecae Ossensis Classibus famosioribus famosiorum Authorum

členěno na: Sancti Patres atd. a dále pak abecedně, nepaginováno

A Sancti Ambrosij, Opera Omnia cum Commentarijs rerum Moscoviticarum, Coloniae Agrippae 1716, fol.

Milleloquium Summam Doctrinae Illices continens, Lugduni 1557

Amphilochij, Iconensis, methodij Patarensis et Andreae Cretensis Opera Graeco-Latina, Parisijs 1644

S. Antonij Paduani opera omnia, fol., Lugduni 1553

S. Anselmi opera omnia, fol. Parisijs 1675 Antonini Prima, 2da, 3tia et 4ta Pars Summae, et Summae totius Repertorium,

Norimbergae 1477 S. Athanasij Opera Graeco-Latina Omnia, fol., Parisijs 1627

S. Augustini Opera omnia, fol., Basileae 1529 [...]

B S. Basiliij opera, fol., Parisij 1638

Venerabilis Bedae, Operum Tomus 1mus, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, fol. Colon : Agrip : 1683

Sanctissimi P. N. Bernardi, Opera Omnia, tam recentioris, quam antiquioris typi, fol. Parisijs 1517

Opuscula Primo ad Gloriosam Virginem Mariam deprecatio, et laus elegantissima, 4

Epistolae, 8

Flores Operum D. Bernardi 8

Opera Novissimae Editionis, in 6. Voluminibus, fol., Parisijs impressa

Maximae Bibliothecae – Patrum, universim 27 Tomi, fol., Lugduni 1677

item Continuatoris Bibliothecae, hujus : Nicolai le Nourrij, Apparatus ad hanc Bibliothecam Tomus I et 2, fol., Parisijs 1703

Bibliotheca Patrum Primitivae Ecclesiae, fol. Lugduni 1680

Bibliotheca SS. PP. in Epitomen redacta Tomus primus et secundus, Augustae Vindel. 1719

S. Bonaventurae Opera Omnia, fol. Lugduni 1668

Informativní soupis prvotisků klášterní knihovny (1998)

1. Albicius Pragensis, Tractatus de regimine hominis, Lipczk per Marcum Brand 1483, H 605

2. Alexander de Ales, Summa universae theologiae II. Papie per Johannes Antonius de Birretis, Franciscus Gyrarder 1489, H 644 / 3. Ambrosius Opera, Basila, Johann Amerbach 1492, H 896

4. Ancona, Augustinus de summa ecclesiastica potestate, Augsburg, Joh. Schüssler 1473

Přehled listiny o uspořádání osecké knihovny¹ – překlad z latiny

Roku 1713 dne 9. dubna, což byla Květná neděle, jsem prohlásil po shromáždění ctihodného konventu oseckého, zachováváje nařízení a jistě po dobrém zvážení věci podle pravidel příkladné poslušnosti. Já přítomný ani budoucí knihovník Oseckého kláštera ode dne ohlášení tohoto shromáždění žádnou knihu náležející ke knihovně at' nepůjčují nebo

¹ Podle Jana MICHLOVÁ, Knihovna kláštera cisterciáků v Oseku, in: Osek. Jubilejní sborník, s. 208.

nevzdají bez zaznamenání zápisu, dne a roku a podpisu jména nikomu úctyhodnému k užítku. A at' se nikdo úctyhodný z konventu neodvážá mít a držet knihu zmíněné knihovny bez zápisu podle tradice.

Knížka kláštera at' není půjčena mimo klášter žádnému, zkrátka ani oseckému představenému bez mého zvláštního dovolení [...] Po obdržení dovolení ode mne o nic méně musí osoba takovou knihu přijímající podle přijatého a schváleného zápisu otcí knihovníkovi potvrdit. Oznamuji, že tato má vůle musí být ve jménu poslušnosti podle mého nařízení vykonávána. Dáno v opatství oseckém [...], Fr. Benedictus, Otec.

Dohodu schválenou opatem a generálním vikářem a mými předchůdci zbožně zemřelými v Bohu stejně ustanovují a všem nařizují, aby ji zachovávali se ctí a poslušností. [...] Uspořádání týkající se osecké knihovny má být veřejně čteno každý rok o Květné neděli. Schváleno opaty Hieronymem, Kajetánem, Mauriciem, Benediktem a Chrysostodem.

Lekcionář Alberta Mišeňského: *Habent sua fata libelli ...*

Vražedění nevinátek

Sv. Anežka Rímská, iniciála S

Cistercienserbuch, Oct 123, Osek

Clastrum sine armario quasi castrum sine armamentario

Ordo sepeliendi defunctum, St. Marienthal, 18. století

Klášterní archivy

Klášter Zlatá Koruna, archiv – AZK

Snopkovy dějiny Sedlce